

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1111/20-E

Název	Mateřská škola Býšť, okres Pardubice
Sídlo	533 22 Býšť 75
E-mail	ms.byst@unet.cz
IČ	60157151
Identifikátor	600095355
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Helena Holubová
Zřizovatel	obec Býšť
Místo inspekční činnosti	533 22 Býšť 75
Termín inspekční činnosti	9. až 11. 12. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

Mateřská škola Býšť, okres Pardubice (dále škola) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny. Vzdělávání se realizuje ve dvou třídách s rozdělením dětí podle věku na základě Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Je nám dobře na Zemi“ (dále

školní vzdělávací program). V době inspekční činnosti škola evidovala 39 dětí, z toho 13 v povinném předškolním vzdělávání včetně jednoho dítěte s odkladem povinné školní docházky a čtyři děti mladší tří let. V posledních třech letech je zaznamenán pokles využitelnosti kapacity školy, aktuálně činí 78 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola funguje podle ředitelkou nastavených konkrétních pravidel a mechanismů k organizování činnosti. Přínosný pro bezproblémový chod školy je rovněž každodenní kontakt ředitelky se všemi zaměstnanci a jednání pedagogické rady. Podstatně menší pozornost je při nich již věnována diskuzím k pedagogické problematice, která je spíše předmětem příležitostných rozhovorů. To sice umožňuje řešit aktuální otázky, ale již jen v omezené míře strategicky zkvalitňovat poskytované vzdělávání a jeho podmínky (kromě materiálních). Obdobný dopad má jen částečné využití hodnotících procesů nastavených ve školním vzdělávacím programu a také ředitelkou zpracované vlastní hodnocení školy či roční plán, neboť odstranění uvedených nepříznivých zjištění nebo využití stanovených prostředků k naplnění dílčích cílů se do vzdělávacího procesu příliš nepromítají (např. oblast forem a metod). Zřejmá je tak i snížená funkčnost kontrolního systému, která se rovněž projevila ve vedení některé dokumentace (např. nepřesné či neúplné údaje ve školním vzdělávacím programu a školní matrice). Mnohé nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Personální obsazení školy umožňuje realizovat školní vzdělávací program. Pedagogický sbor s mnoholetými vzdělávacími zkušenostmi jednotlivých členů je plně kvalifikovaný a převážně stabilizovaný. Kolektiv doplňuje školní asistentka, která je přínosně nápomocná při vzdělávání nejmladších dětí. Tato pracovní pozice vznikla na základě využití dotačního programu. Pedagogické pracovnice se zapojují v různé intenzitě do dalšího vzdělávání. Výběr vzdělávacích akcí častěji vychází ze zájmu učitelek, méně z potřeb školy. To se ve vzdělávacím procesu projevuje v některých stereotypních didaktických postupech. Na jejich inovaci nemá přílišný vliv ani ředitelkou realizovaná hospitační činnost, neboť neposkytuje učitelkám podnětnou zpětnou vazbu z hlediska uplatňování moderních pedagogických přístupů a metod práce. Zvyšování kvality vzdělávání není podporováno ani vzájemnými hospitacemi mezi pedagogy.

Na základě finančních možností a za významného přispění zřizovatele dochází ke zlepšování a modernizaci zázemí pro předškolní vzdělávání. Vnitřní prostředí školy je čisté a upravené, pozitivně působí i výzdoba dětskými pracemi. Prostorové podmínky jsou využívány k herním, pracovním, pohybovým a jiným vzdělávacím činnostem i odpočinku. Značná část průběžně doplňovaných hraček a didaktických pomůcek svým uložením přirozeně podporuje samostatnost a aktivitu dětí při spontánním využití. Na základě dotačního programu škola zakoupila deset tabletů s výukovými aplikacemi, které jsou využívány k ICT vzdělávání dětí v povinném předškolním vzdělávání. Ke zvýšení bezpečnosti dětí v budově školy napomohlo zajištění vstupních dveří proti vniknutí nepovolaných osob. Součástí areálu školy je zahrada, která poskytuje rozličné příležitosti k pohybovému využití i klidovým činnostem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při plánování vzdělávací nabídky v týdenním intervalu učitelky vycházejí ze vzdělávacího obsahu, které podporuje integrované vzdělávání. V její realizaci se však nepříliš pozitivně

promítá určitá jednotvárnost uplatňovaných didaktických postupů včetně vzdělávací nabídky, která je často založená spíše na předkládání hotových poznatků než na zařazování činností spojených s aktivizujícím prožitkovým učením (např. vlastní objevování, vyvozování závěrů, samostatné hledání různých řešení problémů). Tento pedagogický styl nepříznivě ovlivňuje rovnoměrný rozvoj klíčových kompetencí (výrazně jsou rozvíjeny kompetence k učení). Příliš patrné není ani cílené zohledňování individuálních možností a vzdělávacích potřeb jednotlivců při uplatňování různorodých forem a metod práce.

Vzdělávání v obou třídách probíhalo bez rozsáhlejšího propojování spontánních a rozmanitě zaměřených řízených činností. Jejich sled byl převážně plynulý, jen ojediněle vznikaly časové prostoje v důsledku zvýšené organizovanosti spojené např. s hromadnými přechody dětí do umývárny, na přesnídávku nebo ke společným činnostem. Respektována byla rozdílná potřeba spánku jednotlivých dětí. Místo části odpoledního odpočinku na lůžku se mohly zapojit do nabídnutého nebo vlastního klidného programu. Mnohé záměry realizované ve třídě s dětmi v povinném předškolním vzdělávání podporují úspěšný přechod do prvního ročníku základní školy. Tomu rovněž napomáhají i kontakty s místní základní školou.

Při spontánních aktivitách děti měly dostatečný prostor pro vzájemnou komunikaci a samostatnou volbu aktivit na základě vlastního zájmu. Motivací jim převážně byly volně přístupné hračky včetně rozličných herních pomůcek a připravená, ale nepřiliš pestrá, nabídka didakticky zaměřených činností. Mladším dětem byla v ranním čase nabídnuta výtvarná aktivita, do které se tvořivě zapojovaly. Při mnohých činnostech si děti upevňovaly zkušenosti v oblasti vzájemných vztahů a kooperativních dovedností, spolupracovaly v menších skupinách i ve dvojicích. Ve využití dětí převládaly činnosti konstruktivní, manipulační a námětové, některé starší děti využívaly předložené tematické omalovánky. Ve třídě starších dětí v denním režimu spontánní činnosti byly upřednostněny, což není plně v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

K rozhodování o výběru a obsahu aktivit měly děti v bloku řízených činností jen málo příležitostí. Byly realizovány se všemi dětmi společně s využitím zejména obvyklých metod práce (dovednostně-praktické a slovní) a jen s minimálním rozlišením obsahu vzdělávací nabídky. To bylo zaznamenáno pouze v rozdílnosti úkolu pracovního listu pro děti v povinném předškolním vzdělávání, jeho plnění všemi dětmi současně však příliš neumožňovalo sledovat a korigovat počínání jednotlivců. Získávání poznatků prostřednictvím výkladu nebo vyprávění bylo alespoň ve třídě mladších dětí podpořeno obrázky nebo ukázkou předmětů. Uplatněné postupy nepřiliš vzbuzovaly vnitřní motivaci a navozovaly učení prožitkem, což ve spojení s využitými metodami, chybějící diferenciací požadavků v závislosti na věku, schopnostech a potřebách dětí vedlo ke střídání fází, kdy děti byly aktivní, zaujaté, a kdy některé zaujímal spíše pasivní nebo rušivý postoj. Tím se efektivita vzdělávacího procesu z hlediska osvojování klíčových kompetencí dětmi mnohdy snižovala. Znatelné uspokojení dětem většinou přinášely pohybové aktivity ve třídě a pobyt venku, při kterém byl podporován mj. rozvoj hrubé motoriky a fyzické zdatnosti.

Do vzdělávacího procesu jsou velmi často zařazovány manuální, výtvarné, pohybové a hudební činnosti. Sledované vzdělávání dílčím způsobem navazovalo na zážitky a poznatky dětí nebo vycházelo z jim blízkých situací. Uvádělo děti do společenského života lidí, seznamovalo je s lidovými tradicemi a zvyky. Vzdělávací proces cíleně výrazně rozvíjel paměť (i když jen s malou podporou logického myšlení s hledáním souvislostí). Prostřednictvím výtvarných aktivit, stříhání, lepení, manipulačních činností se stavebnicemi atd. byla rozvíjena zejména jemná motorika, zčásti tvořivost a představivost. Menší důraz byl kladen na správný úchop tužky. Při některých činnostech docházelo intuitivně i cíleně

k utváření předmatematických schopností a předčtenářských dovedností. Pro posílení řečových schopností učitelky zařazují situačně kolektivní jazykové chvilky v podobě například artikulačních a dechových cvičení, systematickosti v oblasti logopedické prevence není zavedena. V průběhu dne byla na jedné straně velmi podporována samostatnost dětí v sebeobsluze při oblékání, ale na druhé straně byl potlačen rozvoj a upevňování náležitých dovedností při stolování (hluboké talíře na druhé jídlo ve třídě mladších dětí, omezené používání příborů i nejstaršími dětmi).

Přes uvedené dílčí ne zcela pozitivní situace panovala v obou třídách zřetelná důvěra mezi dětmi a dospělými, postavená na kladném přijetí a v případě potřeby i pomoci. Děti nebyly stresovány spěchem. Ve třídě mladších dětí se příznivě promítlo působení školní asistentky. Průběžně uplatňované pozitivní hodnocení posilovalo sebedůvěru dětí. Podstatně méně již docházelo k poskytnutí kvalitní zpětné vazby o realizovaných aktivitách. To může dítěti napomoci v dalším záměrném pracovním úsilí. Příležitosti k zařazení vzájemného vrstevnického hodnocení a sebehodnocení k posílení zdravé sebereflexe využity nebyly.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Učitelky sledují vývoj jednotlivých dětí, vedou o nich záznamy. Funkčnost pedagogické diagnostiky snižuje absence bližšího vymezení vzdělávacích potřeb dítěte, případně návrhu didaktické podpory v dalším období. Snižována je tak cílená a systematická možnost intenzivní podpory osobnostního rozvoje. V dílčích situacích vzdělávacího procesu dochází spíše k intuitivnímu uplatnění vhodného přístupu na základě vlastní znalosti dítěte. V případě potřeby jsou s rodiči řešeny výchovně-vzdělávací problémy, nebo jim je doporučeno využít služeb dalších odborníků (např. logoped).

Projevy dětí, i přes některá nepříznivá zjištění, svědčí o postupném osvojování praktických dovedností a intelektových schopností důležitých pro další rozvoj. Děti spolu i s dospělými v průběhu dne přirozeně a bez zábran komunikovaly. Přiměřeně věku a osobním možnostem uměly vést rozhovor, zformulovat myšlenky a vyjádřit vlastní zážitky. Svými projevy prokazovaly odpovídající znalosti o okolním světě. Patrná je rozšiřující se slovní zásoba, u některých starších dětí ještě není upevněna správná výslovnost všech hlásek. Stejně to u nich bylo s upevněním náležitého úchopu tužky. V případě potřeby si děti vybavovaly dřívější poznatky, reprodukovaly říkanky a písničky. Při podchycení zájmu nebo plnění úkolu se dokázaly přiměřenou dobu soustředit, postupovat podle pokynů učitelky a práci dokončit. Zejména starší děti se orientovaly v základním počtu a poznaly některá písmena. Děti se v prostorách školy bezpečně pohybovaly a zvládaly základní pohybové dovednosti. Při výtvarných a pracovních aktivitách se části dařilo ovládat koordinaci ruky a oka, mladší děti odvážně zacházely s barvou. Patrný je rozvoj sociálních dovedností. Děti se převážně k sobě chovaly kamarádsky, v případě potřeby se dokázaly domluvit na společném postupu, pomoci si i spolupracovat.

Závěry

Vývoj školy

- V porovnání se závěry z předešlé inspekční činnosti došlo k mírnému zlepšení materiálně-technických podmínek vzdělávání, v oblasti řízení školy a vzdělávacího procesu přetrvává úroveň vyžadující zlepšení.

Silné stránky

- Příznivé prostředí školy pro formování prosociálního chování dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Malá účinnost vlastního hodnocení školy včetně kontrolního systému, která se nepříznivě promítá do možného zkvalitňování vzdělávání každého dítěte,
- omezené zohledňování věkově smíšeného kolektivu dětí a jejich individuálních potřeb při plánování a realizaci vzdělávacího procesu,
- přetrvávající uplatňování klasických forem a metod vzdělávání, což není plně v souladu se školním vzdělávacím programem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Uplatňovat aktivní přístup vedení školy při řízení pedagogických procesů,
- propracovat a systematicky realizovat hodnoticí a kontrolní procesy, tak aby byly získávány objektivní informace ze všech oblastí vztahujících se k činnosti školy, a přijatá opatření mít na zřeteli při realizaci vzdělávání dětí,
- dbát na větší účinnost pedagogické diagnostiky, doplňovat ji závěry pro další výchovně-vzdělávací působení a zjištěné informace cíleně propojovat s třídním plánováním a přípravou individualizované vzdělávací nabídky,
- využívat u dětí vhodné příležitosti k sebereflexi vlastní úspěšnosti a vzájemnému situačnímu hodnocení, která posilují rozvoj osobnosti, rovněž častěji dětem poskytovat konkrétní zpětnou vazbu pro zlepšování osobních výsledků,
- zvážit dopolední organizaci vzdělávání ve třídě starších dětí s ohledem na vyváženost didakticky cílených a kvalitních spontánních aktivit,
- zkvalitnit rozvoj a upevňování dovedností a společensko-kulturních návyků při stolování dětí,
- usilovat o zavedení systematické primární logopedické prevence,
- vyhledávat k výše uvedeným oblastem různé formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a motivovat učitelky k zařazování vzájemných hospitací pro poskytování kolegiální vzájemné zpětné vazby a předávání pozitivních zkušeností a nápadů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Mateřské školy Býšť ze dne 7. 12. 2009
2. Výpis správního řízení ve věci změn v údajích vedených v rejstříku škol a školských, čj. SpKrÚ 7004/2013 OŠK, ze dne 6. 2. 2013
3. Jmenování do funkce ředitelky mateřské školy s účinností od 2. 1. 2013
4. Školní matrika – školní rok 2020/2021
5. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2020
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Je nám dobře na Zemi“ s platností od 1. 9. 2020
7. Třídní vzdělávací programy – školní rok 2020/2021
8. Třídní knihy – školní rok 2020/2021
9. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2020/2021
10. Roční plán pro školní rok 2020/2021
11. Zápisy z jednání pedagogické rady – školní roky 2019/2020 a 2020/2021
12. Rozpis přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2020/2021
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2020/2021
14. Dokumentace k vlastnímu hodnocení školy – školní roky 2019/2020 a 2020/21
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzdělání, další vzdělávání), školní rok 2020/21
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-9/15-E, ze dne 27. 1. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka, vedoucí
inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 28. 12. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Helena Holubová, ředitelka školy

Helena Holubová v. r.

V Býšti 11. 1. 2021